

Изкуството на Тома Владимировъ

Природата е най-големият художникъ, каквото съществува някога е познавалъ. Тя владее въ най-ви сока мъра онова изкуство, което се нарича хармония на цветовете, притежава магията да изтръгва отъ тъхъ испепелени мелодии, а съ своята прекрасни и многообразни линии и форми страни богатия същть на видания животъ.

И, все пакъ, природата като художникъ би останала да съществува само за себе си, ако ние, хората, не имаме очи да я видимъ, сърдце — да я усъстимъ, и съзнание — да разберемъ. Само въ това взаимо действие, което се установява между насъ и нея, стои тайлота на красотата, къмъ разглеждането на която човешкият духъ непрестанно се стреми. А въ това отношение изкуството на художника иде да ни помогне, тъй като въ неговата същност се крие силата му да приближава стдалечените хоризонти, да дава въ умалена мърка сърдцето единство отъ линии и форми и да отчита сложните симфонии на цветовете, които невидимите и благословена ръжка на природата така щедро ни поднеса всичката и хавекажде.

Изкуството на художника Тома Владимировъ, което ние виждаме отражено въ настоящата му самостоятелна изложба, ни поставя лицето срещу лице както съ негочите творчески възможности, така и съ познати и скъпни намъ мъста отъ Скопие и околността. Искреното чувство съ което той дава едното и другото, е първата съществена отлика на неговата живописъ, която е чужда на всъкаква изчищенностъ. А това е първото ценно условие за всъки художникъ, който иска да биде въренъ на себе си, а отъ тамъ и на проблемите, които слага на разрешение.

Формално погледнато, Тома Владимировъ принадлежи къмъ онай здрава и жизнена школа въ жизнестия, която обикновено се определя като художественъ реализъмъ. Въ своята многобройни пейзажи, които преобладаватъ въ настоящата му изложба, той търси преди всичко да постигне оная приликъ, която, безъ да бъде фотографическо копие, ни дава върху художествени отражения на рисуваните обекти. Самабитното което художникътъ влага въ своята пейзажи, е, преди всичко, въ прими-тивното чувство, съ което той ги съвергава и снема върху платната. Затова тълько безъ да бъдатъ и натуралистични, съ наситени съ сурова жизненостъ, а подчертаната на мъста грубостъ на формата и пълната наситеностъ на колорита, го-

всявятъ за едно здраво, напълно земно изкуство. Въ това отношение картините „Скопие — центъръ“ и „Скопие — Народният театър“ правятъ впечатление съ своята подчертана монументалност, правилно разпределение на планите въ общата имъ постройка и съ добре постигнатия релефъ на формите. При тъхъ най-вече проличава здравиятъ рисунъкъ на художника, способността му да уравновесява сложните елементи, които, въпреки претрупаността си, съ достатъчно очетени, както и да постигне атмосферата на града.

Няколкото табла съ мъртва природа, които Тома Владимировъ ни е показвалъ, съ преди всичко блестящо разрешени колоритни задачи. Картината „Риби“ въ това отношение е особено характерна и при противопоставянето на сивия тонъ съ кафявия, той е постигналъ рѣка изразителностъ на формите и колорита.

Само битиятъ художественъ даръ на Тома Владимировъ проличава особено ясно въ дветъ табла „Пазаръ“, които като композиция и пластичностъ на формите и бълтъ носятъ всичките отлики на него-вия здравъ, стигащи на мъста до примитивъмъ, художественъ ренесансъмъ. Тукъ снаата на масовата композиция не се гради върху етюдната декоративностъ на сюжетъ въ случаи на създелъ до минимумъ, а върху оная пестеливостъ въ изразните сръдства, които отмаква подробностите, подчертава същественото въ характерите и съ нѣколко линии и багри успъва да изпише и ни покаже характерни нѣща отъ бита и психологията на пазарното сбърнище. Особено фигуриятъ отъ първия платъ на тия две картини съ внушителни съ подчертаната си раздвиженостъ и изразителностъ, постигнати благодарение на тая пестеливостъ въ художествените сръдства.

Изкуството на художника Тома Владимировъ е иръдъ на същество. Честно и искрено, жизнено и правдиво, то ни предлага часове на съзерцания и вълнения, както въ неговия личенъ същть на творецъ, така и на скъпчи и познати намъ мъста и моменти отъ Скопие и околността. Да го поздравимъ за радостта и насладата, които ни дава, и съ своето внимание да укрепимъ волята му за нови творчески успехи, ето начинътъ да изпълнимъ дълга си къмъ него, като той го е изпълнилъ съ любовъ и добросъвестностъ къмъ своето изкуство. Въ това отношение неговата самостоятелна художествена изложба ни дава възможностъ да сторимъ това.

Петъръ Горянски